

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa B. O.
przeciwko [...] F. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 17 listopada 2014 r., sygn. akt XXI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. XXI Wydział Pracy wyrokiem z dnia 17 listopada 2014 r. oddalił apelację strony pozwanej „[...] F.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 kwietnia 2013 r. zasądającego od strony pozwanej na rzecz powoda B. O. odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę w kwocie 12.645 zł.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zarzuty apelacji dotyczące nieuzasadnionego przywrócenia powodowi terminu do wniesienia pozwu nie zasługują na uwzględnienie w świetle ustalenia, iż korzystał on ze zwolnienia lekarskiego do

końca marca 2010 r. Przyczyną opóźnienia była choroba powoda, a pozew wniesiony został przed jej zakończeniem.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła strona pozwana „[...] F.” Spółka z o.o. w W., zaskarżając go w całości oraz wnosząc o uchylenie lub uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany, a także o zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach:

1. naruszenia przepisów prawa materialnego, a to przez niezastosowanie:

a) art. 264 § 2 k.p. i rozstrzyganie co do meritum w sprawie, w której powództwo było spóźnione, skoro stosunek pracy ustał w dniu 10 lutego 2010 r., na skutek upływu 14-dniowego terminu do odbioru podwójnie awizowanej przesyłki adresowanej do pracownika, zawierającej oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, a powództwo wniesiono dopiero w dniu 10 marca 2010 r., b) art. 265 § 1 k.p. i przywrócenie terminu do wniesienia powództwa, mimo braku wniosku powoda o przywrócenie terminu do dokonania czynności, c) art. 265 § 2 k.p. i przywrócenie terminu do wniesienia powództwa, pomimo upływu 7-dniowego terminu od ustania domniemanej przyczyny uniemożliwiającej powodowi wniesienie powództwa w terminie, to jest w terminie 7 dni od otrzymania świadectwa pracy w dniu 24 lutego 2010 r., z którego powód powziął wiadomość o rozwiązaniu z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia, d) art. 265 § 2 k.p. i przywrócenie terminu do wniesienia powództwa przy braku uprawdopodobnienia przez powoda przyczyn uchybienia terminowi na dokonanie czynności oraz wskazania terminu, w którym przyczyna uniemożliwiająca wniesienie powództwa ustała;

2. naruszenia przepisów postępowania, mianowicie: a) art. 328 § 2 k.p.c. przez pominięcie konieczności uzasadnienia uwzględnienia wniosku powoda o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania przez Sądy obu instancji, w tym wskazania czy niedochowanie terminu było zawinione, kiedy ustała przyczyna uniemożliwiająca powodowi dochowanie terminu, celem ustalenia czy odwołanie od oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę zostało złożone w terminie 7 dni od dnia ustania przyczyny, b) art. 328 § 2 k.p.c. przez ograniczenie przez Sąd

pierwszej instancji uzasadnienia przywrócenia terminu do wniesienia odwołania do stwierdzenia, że „uchybiecie terminowi było nieznaczne”, a przede wszystkim brak ustalenia przyczyny, która uniemożliwiała powodowi odebranie oświadczenia pracodawcy (poza wskazaniem choroby powoda) oraz daty ustania ewentualnej przeszkody (choroba trwała do końca marca 2010 r., a innej przyczyny uniemożliwiającej odebranie oświadczenia powód nie wskazał), które to ustalenia Sąd drugiej instancji w całości uznał za zasadne, c) art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 1 i 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania albowiem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprawdzające się do pytania: „czy w sytuacji trwania, a przed ustaniem, nawet niezawinionej przez stronę przeszkody uniemożliwiającej dokonanie określonej czynności procesowej w oznaczonym terminie, możliwe jest złożenie na podstawie art. 169 § 1 k.p.c. wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej?”. Ponadto w ocenie skarżącej, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „pominięcie istotnych regulacji kodeksu postępowania cywilnego w zakresie regulującym uchybiecie terminów do dokonania określonej czynności i możliwości jego przywrócenia prowadzi do naruszania fundamentalnych obowiązków w zakresie respektowania obowiązujących regulacji procesowych, ale przede wszystkim wprowadza nierówność traktowania stron procesowych. Trudno doszukać się uzasadnienia przyczyn, dla których od jednej ze stron wymagane jest respektowanie obowiązującego prawa, natomiast od drugiej nie jest wymagane nawet uprawdopodobnienie przyczyn, dla których termin został niedochowany”.

W odpowiedzi na skargę powód wniosł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, bądź o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżącej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Obie powołane przez skarżącą przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania, to jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz oczywiste uzasadnienie skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie spełniają wymogów przewidzianych dla tych przesłanek.

Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Ponadto z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774).

Tymczasem powołując się na przesłankę oczywistego uzasadnienia skargi kasacyjnej skarżąca odnosi się do „pominięcia istotnych regulacji kodeksu postępowania cywilnego w zakresie regulującym uchybienia terminów do

dokonania określonej czynności i możliwości jego przywrócenia”. Jednak w żadnym miejscu nie wskazuje przepisu, na tle którego ma się ujawniać oczywiste uzasadnienie skargi, ani osobnego wyводу, który wykazywałby istnienie wskazanej przesłanki przesądu. Natomiast odwołując się do bliżej niesprecyzowanych „istotnych regulacji kodeksu postępowania cywilnego w zakresie regulującym uchybienia terminów do dokonania określonej czynności i możliwości jego przywrócenia” swoją argumentację, mającą przekonać o oczywistym naruszeniu tychże regulacji, skarżąca ogranicza do stwierdzenia, że „pominięcie tych istotnych regulacji wprowadza nierówność traktowania stron procesowych. Trudno doszukać się uzasadnienia przyczyn, dla których od jednej ze stron wymagane jest respektowania obowiązującego prawa, natomiast od drugiej nie jest wymagane nawet uprawdopodobnienie przyczyn, dla których termin został niedochowany”. Takiego lakonicznego i ogólnikowego stwierdzenia nie można uznać za wywód prawny wykazujący kwalifikowaną postać naruszenia przepisów procesowego, pomijając już sam fakt braku wskazania tych przepisów.

Natomiast, jeśli skarżący powołuje jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), powinien mieć na uwadze, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784, z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym

mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467).

Sumując powyższe wskazać należy, że formułując zagadnienie prawne skarżąca odwołała się do przepisu prawa, który nie był podstawą orzekania przez Sąd drugiej instancji. Przepis art. 169 § 1 k.p.c., na tle którego skarżąca sformułowała przedstawione w skardze zagadnienie prawne, nie stanowił podstawy wydania zaskarżonego orzeczenia. Zgodnie z tym przepisem, pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. Natomiast Sądy obu instancji rozpoznając kwestię przywrócenia powodowi terminu do wniesienia odwołania od rozwiązania z nim umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia orzekały w oparciu o art. 264 i art. 265 k.p. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, które przytacza również sama skarżąca, terminy określone w art. 264 k.p. mają charakter materialnoprawny, z czego także wynika, że do instytucji przywrócenia terminu nie stosuje się norm procesowych odnoszących się do tej materii (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 maja 2012 r., II PK 86/12, LEX nr 1226832; z dnia 10 listopada 2006 r., III PK 73/06, LEX nr 738116 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., I PK 15/12, LEX nr 1675299). Podstawę do przywrócenia na wniosek pracownika terminu do złożenia odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę natomiast daje art. 265 § 1 k.p. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2007 r., II PK 316/06, LEX nr 898858).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w oparciu o art. 98 k.p.c.